

B

BANKRUCTWO (ang. *bankruptcy*) – jest to sytuacja finansowa przedsiębiorstwa polegająca na braku możliwości uregulowania zobowiązań wobec wierzycieli; patrz też → koszty bankructwa.

BETA – patrz → współczynnik beta portfela, → współczynnik beta akcji.

BETA KSIĘGOWEGO – patrz → metoda beta księgowego.

BEZPOŚREDNIE KOSZTY BANKRUCTWA – patrz → koszty bankructwa bezpośrednie.

BIAŁY RYCERZ (ang. *white squire*) – jest to zaprzyjaźniony → inwestor, któremu przedsiębiorstwo broniące się przed → wrogim przejęciem sprzedaje swoje → akcje, w celu zdobycia środków finansowych na działania zapobiegające przejęciu.

BIĘŻĄCA STOPA ZYSKU (ang. *current yield* – *CY*) – jest to miara rocznego zysku → inwestora posiadającego → obligacje, obliczana na podstawie wzoru:

$$CY = \frac{rk}{P_o}$$

gdzie:

CY – b.s.z.,

rk – roczny kupon,

P_o – cena obligacji.

BIĘŻĄCA WARTOŚĆ NETTO – patrz → wartość obecna netto.

BIĘŻĄCE AKTYWA – patrz → aktywa bieżące.

BIĘŻĄCE PASYWA – patrz → pasywa bieżące.

BILANS (ang. *balance sheet*) – jest to syntetyczne, dwustronne zestawienie wszystkich → aktywów i → pasywów sporządzone na określony dzień. Suma wszystkich znajdujących się w dyspozycji przedsiębiorstwa składników majątkowych równa jest sumie źródeł ich finansowania. W b. aktywa są uporządkowane według stopnia → płynności, od najmniej do najbardziej płynnych. Kryterium uporządkowania pasywów jest termin ich wymagalności. Dlatego ułożone są od kapitałów własnych do zobowiązań krótkoterminowych. Obowiązujący wzór b. zamieszczony jest na końcu leksykonu w tabeli Z.6.

BON HANDLOWY – patrz → bon komercyjny.

BON KOMERCYJNY (ang. *commercial paper*) – jest to instrument → rynku pieniężnego. B.k. jest wierzycielskim → papierem wartościowym, zawierającym w sobie obietnicę zapłaty posiadaczowi w określonym terminie ustalonej kwoty pieniężnej. W Polsce występuje pod wieloma nazwami, np. certyfikat komercyjny, skrypt dłużny, weksel komercyjny, bon handlowy, KWIT. Emisja b.k. dokonywana jest w celu uzyskania krótkoterminowego finansowania. Zaletami b.k. z punktu widzenia emitenta są: szybkość i prostota w uzyskaniu potrzebnego finansowania, możliwość dywersyfikacji źródeł pozyskania kapitału, elastyczność oraz względnie niski koszt tego źródła kapitału.

BON SKARBOWY (ang. *treasury bill*) – jest to wierzycielski → papier wartościowy emitowany przez Skarb Państwa. B.s. emitowane są w celu finansowania bieżących wydatków budżetu państwa i dla zapewnienia → płynności na → rynku pieniężnym. → Termin wykupu b.s. wynosi od 1 dnia do 52 tygodni. Dwie podstawowe charakterystyki bonu skarbowego to: → termin wykupu i → wartość nominalna. B.s. najczęściej nabywane są na przetargach (rynek pierwotny), gdzie cena b.s. jest mniejsza od wartości nominalnej (sprzedaż z dyskontem). Stopa określająca, o ile procent cena b.s. jest niższa od nominalnej, to → stopa dyskontowa b.s. Nabywca b.s. może go odsprzedać na rynku wtórnym przed terminem wykupu. Sprzedaż b.s. na rynku pierwotnym ma miejsce na cotygodniowych przetargach organizowanych przez Narodowy Bank Polski. NBP odgrywa na nich rolę agenta pośredniczącego w sprzedaży bonów objętych emisją. Podmiot posiadający status uczestnika rynku pierwotnego, który ma zamiar uczestniczyć w przetargu, kieruje swoją ofertę do NBP. Musi być w niej określona kwota nominalna bonów, jaką zamierza nabyć i cena jaką jest gotów zapłacić za każde 100 złotych wartości nominalnej b.s. Po zgromadzeniu wszystkich ofert, Minister Finansów określa minimalne i średnie ceny dla każdego rodzaju oferowanych b.s. Ma on możliwość redukcji wielkości sprzedaży niektórych bonów, ale dotyczy to tylko minimalnej ceny na przetargu. Oferty z cenami wyższymi muszą być przyjęte w całości. Wartość rynkową b.s. można wyznaczyć w oparciu o wzór:

$$P_{bs} = \frac{FV}{1 + r \cdot \frac{N_{pm}}{360}},$$

gdzie:

P_{bs} – wartość b.s.,

FV – wartość nominalna b.s.,

r – stopa rentowności b.s.,

N_{pm} – liczba dni od terminu zakupu b.s. do → terminu wykupu b.s.

BOP – patrz → analiza scenariuszy.

BUDŻET KAPITAŁOWY (ang. *capital budget*)

– jest to poziom → kapitału przeznaczanego przez przedsiębiorstwo na inwestycje. B.k. jest tożsamy z: **a)** → optymalnym budżetem inwestycyjnym, **b)** wynikiem arbitralnego → racjonowania kapitału.

BUDŻET ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH (ang. *cash budget*) – jest to jedna z metod → prognozowania przyszłego poziomu środków pieniężnych w przedsiębiorstwie.

Jest to krótkoterminowy plan prognozujący ich wpływy i wypływy. Prognoza zapotrzebowania przedsiębiorstwa na środki pieniężne jest jednym z najważniejszych elementów krótkoterminowego planowania. Prognozie takiej przypisywane są takie cele, jak: **a)** programowanie obiegu środków pieniężnych w sposób gwarantujący utrzymanie → płynności finansowej w przedsiębiorstwie na wymaganym poziomie; **b)** określanie działań, jakie powinny być podjęte w celu zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania lub innego rozwiązania przewidywanych problemów związanych z oczekiwanym spiętrzeniem płatności, jeśli zgodnie z prognozą miałyby zagrażać utratą płynności; **c)** określenie najkorzystniejszych sposobów lokowania przewidywanych krótkoterminowych nadwyżek. Przy pomocy b.s.p. można dokładnie śledzić ruch środków pieniężnych i prognozować okresy, w których konieczne jest zaciągnięcie krótkoterminowej → pożyczki lub dokonanie krótkoterminowej → inwestycji. B.s.p. postuluje podejmowanie decyzji